

Eierskapsforvaltning

Kommunene kan velge å legge deler av sin virksomhet til eksterne selvstendige rettssubjekter. Strand kommune er deleier eller eier andeler i flere store og små selskap.

Elektrisitetsforsyning, eiendomsdrift, tilrettelagt arbeid, næringsutvikling og samferdsel dominerer blant de oppgavene som organiseres i AS. De vanligste virksomhetene som organiseres i IKS er vann, avløp og renovasjon, revisjon, brannvern, kultur og undervisning. I tillegg til disse samarbeidsformene har man også deltakelse i samvirkeforetak, kommunale oppgavefelleskap mv.

Ved å legge oppgavene til denne typen enheter endres vilkårene for folkevalgt styring av vedkommende virksomhet. Styringssystemene må nå følge den aktuelle lovgivningen for det enkelte rettssubjektet. Det medfører at viktige sider ved den styringsmuligheten eierskapet kan gi, må etableres ved opprettelsen av rettssubjektet. Da blir både organisasjonsform, formål og virksomhetsområdet fastsatt i selskapets/sammenslutningens vedtekter og øvrige styrende dokumenter. Senere må den formaliserte delen av eierstyringen skje gjennom enhetens eierorgan, vanligvis generalforsamlingen (Aksjeselskap) eller representantskapet (IKS).

For å opprettholde den politiske kontrollen vil Strand kommune etablere en god dialog/rapportering mellom kommune (eiere) og selskap. Strand kommune skal som eier i selskap sørge for tydelige styringssignaler og også se til at eierne (kommunestyret) klart ser betydningen av dette.

For at kommunestyret skal oppnå politisk styring av selskapene må innkalling til bedriftsforsamling/representantskapsmøte bli forelagt kommunestyret for behandling før bedriftsforsamling/representantskapsmøte holdes, slik at kommunestyret kan vurdere om det er ønskelig å gi instruks (eventuelt binde sin(e) representant(er)) til å stemme på en spesiell måte i møtet.

Strand kommune skal etterspørre en presentasjon av status og planer for videre utvikling av selskapet. Følgende spørsmål skal besvares:

- Stemmer eierstrategien med dagens formål?
- Har kommunens engasjement fortsatt gyldighet?
- Er selskapets drift i samsvar med selskapets formål?
- Hvordan er selskapets økonomiske stilling?

Kommunelovens § 23-2 første avsnitt bokstav d slår fast at det skal føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser, såkalt eierskapskontroll, med slike virksomheter. Videre skal kontrollutvalget påse at det blir utført forvaltningsrevisjon i selskaper som kommunen har eierinteresser i jf. Kommunelovens § 23-2 første avsnitt bokstav c.